

JESEŇÍČEK

Č. 11 / 2023-2024

ROČNÍK 49

ZIMNÍ RADOVÁNKY

Lednové počasí se opravdu vydařilo a přálo všem zimním sportům a veselým sněhovým radovánkám nejen na horách.

Ve čtvrtek 18. 1. jsme se s dětmi z družiny vydaly na procházku na hráz k rybníku. Jelikož bylo dost sněhu, vzaly jsme si s sebou ježdíky (kluzáky na sníh). Děti sjížděly po mírném svahu nadšeně a s odhodláním. Střídalý se a některé i válely sudy. Sníh byl prašný, takže na sněhuláky to nebylo. Odpoledne si děti velice užily a těší se na další dobrodružství.

Vychovatelky ŠD

OKRESNÍ KOLO OLYMPIÁDY Z ČESKÉHO JAZYKA

Výsledky okresního kola olympiády z českého jazyka, konaného 29. ledna 2024 v Rakovníku, přináší následující tabulka:

JMÉNO	TŘÍDA	GRAMATIKA	SLOH	BODY	MÍSTO
Petr Vošahlík	9.	21	10	31	8. – 9.
Michaela Burstová	9.	18	10	28	11. – 12.

Soutěže se zúčastnilo 26 žáků z deseti škol okresu (včetně GZW Rakovník).

Filozofové se dlouhá tisíciletí přeli, co dělá člověka člověkem. Je to láska? Rozum? Soucit s jinými tvory? Nebo snad zvědavost? Vývojáři webů našli řešení: člověkem je ten, kdo v tabulce s nařezanou fotkou rozpozná políčka obsahující semafor.

Sezona mládežnických družstev 2023/2024 nám začala již v druhé polovině srpna, kdy jsme se začali scházet v hojném počtu na fotbalovém hřišti. Přihlásila se hned tři družstva mladých fotbalistek a fotbalistů.

Nejmladší jsou děti mini přípravky do věku 6 let včetně, mladší přípravku pak tvoří děti ve věku 7 až 8 let. Tyto věkové kategorie se účastnily celkem tří turnajů, v nichž se hraje hlavně pro radost. Na výsledku tolik nezáleží, spíš jde o to, aby si děti vyzkoušely atmosféru zápasů a získaly první zkušenosti s kolektivním sportem.

Nejstarším družstvem je starší příprava dětí ve věku 9 až 11 let. Tento kolektiv absolvoval na podzim celkem 15 zápasů v soutěži okresního přeboru. Tabulka se pro tuto soutěž nevede, ale zápasy měly velice zajímavý náboj. Starší příprava pod vedením Karla Prose byla ostatním týmům vyrovnaným soupeřem a po dlouhých letech se může s mládežnickými týmy FC Jesenice opět počítat! Do budoucna bychom rádi přihlásili i družstvo žáků a dorostu.

Během zimní pauzy trénuje každý tým jednou týdně v tělocvičně ZŠ. V druhé polovině března se podle počasí opět přesuneme na zelený pažit ven. Začínáme trénovat děti od věku 3 let, kdy se zaměřujeme na všechny druhy pohybových aktivit formou her. Vítání jsou nejen chlapci, ale samozřejmě i dívky, které u nás tvoří nemalou část všech kategorií a stávají se postupně lídry v týmu.

Pokud byste chtěli své děti přivést mezi nás nebo byste rádi přiložili ruku k dílu a chtěli se stát členy trenérského týmu, budeme moc rádi. Můžete nás kontaktovat na telefonním čísle 739 091 500.

Petr John

PODVOVNÍCI NA INTERNETU

Internetoví podvodníci neustále hledají cesty, jak napálit důvěřivé občany. Každý jejich útok cílí na odcizení přihlašovacích údajů k internetovému bankovníctví, navádění ke stažení malwaru do počítače či zahájení nějaké podvodné transakce. Využívají k tomu phishing, vishing, smishing či dokonce quishing. Co tyto pojmy vlastně znamenají?

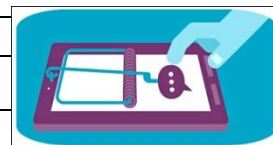

PHISHING	(FISHING = RYBAŘENÍ)
= Rozesílání podvodných e-mailů, které vyvolávají dojem, že pocházejí od důvěryhodné firmy, banky, úřadu nebo webové stránky.	
Pomocí e-mailových zpráv se útočníci snaží vylákat citlivé informace, jež se týkají například bankovních kont.	

PŘÍKLAD:

V roce 2014 se českým internetem začaly ve velkém šířit nevyžádané zprávy, které se tvářily jako pravé e-maily od bankovních institucí. Podvodníci v nich strašili příjemce dlužnými částkami v řádech tisíců korun. V příloze se však místo faktury ukrýval virus.

VISHING	= VOICE PHISHING (HLASOVÝ PHISHING)
= Využívání metod sociálního inženýrství v průběhu telefonních hovorů.	
Podvodníci se představují jako pracovníci banky, kteří zjistili napadení bankovního účtu, případně jako bezpečnostní experti, kteří chtějí zabezpečit počítač.	

SMISHING	
= Vyvíjení nátlaku na uživatele prostřednictvím SMS zpráv.	
Na mobilní telefon přijde například SMS zpráva, že aplikace vašeho mobilního bankovníctví potřebuje update na novou verzi, a odkáže na podvodnou stránku, imitující web banky.	

PŘÍKLAD:

Velmi propracovaný podvod zachytili bankéři ČSOB v roce 2023. Podvodníci do něj zapojili hlasový automat, podvodnou SMS i falešného bezpečnostního experta:

- 1) Zazvoní vám telefon → Po jeho zvednutí se ozve hlasový automat vydávající se za vaši banku s upozorněním, že vaše mobilní aplikace vyžaduje aktualizaci.
- 2) Podrobnosti pro stažení nové verze jsou zaslány SMS zprávou → Obsahuje odkaz na podvodnou stránku.
- 3) Protože podvodná stránka vypadá jako skutečné internetové bankovníctví, vložíte tam své přihlašovací údaje.
- 4) Vaše přihlašovací údaje získali podvodníci → Obratem je zadají do opravdového (vašeho) internetového bankovníctví.
- 5) Za chvíli vám banka pošle ověřovací SMS kód → Protože stále netušíte podvod, vložíte kód na falešnou stránku, a ten se tak rovněž dostane k útočníkům.
- 6) Podvodníci teď mají vaše přihlašovací údaje i SMS klíč, a tedy přístup k vašemu bankovnímu účtu.

QUISHING	
= Zneužívání QR kódů ke krádeži přihlašovacích údajů.	
Za QR kódem se většinou skrývá odkaz, kterým se podvodníci opět snaží uživatele přesměrovat na falešnou webovou stránku.	

NĚKOLIK INFORMACÍ Z WEBU PENIZE.CZ

☞ V r. 2023 napočítaly banky celkem 69 685 online útoků na klienty. A to takových, kde se podvodník dokázal přihlásit do internetového nebo mobilního bankovníctví, zneužil platební kartu nebo vymámil platbu. Podle České bankovní asociace se počet útoků meziročně ztrojnásobil.

☞ Celkem loni podvodníci v kybeprstoru připravili banky a jejich zákazníky o částku 1,35 miliardy korun. Průměrná škoda na jednoho poškozeného klienta loni dosáhla částky 19 357 korun.

ZDROJ: https://www.penize.cz/bezne-ucty/451361-par-kliku-a-uspory-v-trapu-podvodnici-maji-novy-rekord?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box

OD PODZIMU DO JARA - VYHODNOCENÍ 5. KOLA ZVÍŘÁTKA V ZIMĚ

2. – 4. TŘÍDA		
JMÉNO / POŘADÍ	TŘ.	B.
1. Martin Zelenka	3. A	23
2. Tereza Skřivanová	4. B	20
3. – 5. Natálie Jelínková	3. A	19
3. – 5. Nela Malichová	4. A	19
3. – 5. Soňa Šmídová	3. B	19
6. Natálie Vaicová	3. B	13,5

5. – 8. TŘÍDA		
JMÉNO / POŘADÍ	TŘ.	B.
1. Andrea Sýkorová	5.	34
2. – 3. Martina Gasperová	6.	33
2. – 3. Vojtěch Gasper	8.	33
4. – 5. František Pecka	5.	32
4. – 5. Natálie Iblová	5.	32
6. Sofie Worofková	6.	31
7. Tomáš Václavík	7.	27

ZAUJALO NÁS

KVANTOVÉ ŘEŠENÍ PRO ČESKO – SKOK DO 22. STOLETÍ

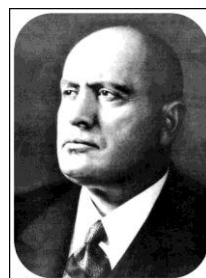
V pondělí 29. ledna 2024 se pražské České vysoké učení technické (ČVUT) jako první v Česku připojilo ke kvantové počítačové síti americké technologické společnosti IBM. Spolupráce mezi těmito institucemi bude kromě jiného zahrnovat rovněž výzkum v oblasti kvantových počítačů a kvantového softwaru. ČVUT získá cloudový přístup k výpočetním systémům IBM, softwaru a expertizám. Při pondělním setkání bylo také podepsáno memorandum o spolupráci mezi ČVUT, IBM, Univerzitou Karlovou, Západočeskou univerzitou v Plzni, Univerzitou obrany v Brně a brněnskou organizací CyberSecurity Hub.

Jedním z plánů členů dějepisného kroužku paní učitelky Petry Hrůzové je série článků o diktátorech 20. století. První se chopila iniciativy Míša Burstová z 9. třídy, která čtenářům Jeseníčku přibližuje příběh italského diktátora Benita Mussoliniho (1883 – 1945).

BENITO MUSSOLINI

Mussolini byl italský novinář, politik, předseda vlády a diktátor, známý pod přezdívkou „duce“ (vůdce). Do dějin se zapsal jako zakladatel fašismu.

Narodil se 29. července 1883 v italské Dovii v revolucionářské rodině kováře a učitelky. Otec se později stal majitelem hostince.

Mussolini vystudoval učitelský ústav. Rok působil jako učitel, ale pak utekl do Švýcarska, kde se živil jako nekvalifikovaný dělník. V roce 1904 se vrátil do rodné Itálie a začal pracovat jako novinář a redaktor. Později se vypracoval na pozici šéfredaktora novin italské socialistické strany. Po vypuknutí 1. světové války se však se stranou názorově rozešel.

Po vstupu Itálie do války (1915) narukoval Mussolini na frontu, ale po těžkém zranění byl brzy z armády propuštěn.

V roce 1919 založil organizaci „Bojové svazky“, která se o dva roky později změnila na fašistickou stranu – Partito Nazionale Fascista. Údernou silou strany se staly oddíly dobrovolných milic, tzv. „černé košile.“ Síla italských fašistů rychle rostla a roku 1921 byl jejich vůdce Mussolini zvolen poslancem parlamentu.

O rok později (od 27. do 29. října 1922) zorganizoval pochod na Řím s cílem zmocnit se vlády v zemi. To se mu podařilo. Po vyhrožování si vynutil u italského krále Viktora Emanuela III. jmenování předsedou vlády. Okamžitě začal omezovat moc parlamentu a likvidovat své protivníky. Zavedl termín „totalitní stát“, kontrolu nad Itálií převzala „Velká fašistická rada“, oponenti byli popravováni nebo vězněni. Od roku 1925 pak již vládl jako diktátor, duce.

B. Mussolini snil o obnovení římské říše. V říjnu 1936 podepsal pakt „Osa Berlín – Řím“, který znamenal spojení Itálie a Německa. O rok později navštívil Německo. 10. prosince téhož roku Itálie vystoupila ze Společnosti národů, organizace, která měla za cíl udržet mír a bezpečnost ve světě a spolupráci mezi národy. V té době už k Itálii patřila i africká Habeš (Etiopie).

Do 2. světové války se Itálie zapojila až účastí na německém tažení proti Francii v červnu 1940. Počáteční velká obliba Mussoliniho však s postupem válečných bojů klesala a v r. 1943 – po vylovení Spojenců na Sicílii – byl odbojnými generály sesazen a uvězněn v horském hotelu na Campo Imperatore v pohoří Gran Sasso v Abruzzu.

Na konci 2. světové války chtěl Mussolini uprchnout do Švýcarska, ale byl chycen italskými partyzány a 28. dubna 1945 společně s milenkou Clarou Petacciovou zastřelen. Mrtvá těla pak byla nějakou dobu pověšena na čerpací stanici v Miláně.

Zajímavostí je, že mu byl v roce 1926 Československem udělen Řád bílého lva.

Napsala Michaela Burstová, 9. třída

JMÉNO	DOBHAR-CHÚ	VODNÍ PES, někdy označován jako IRSKÝ KROKODÝL
MÍSTO	Dnes snad již jen ostrovy Achill (Acaill) a Omev u západního pobřeží Irska	

DOBHAR-CHÚ [výslovnost: duvar-kú] je mytologické vodní zvíře spjaté s irskou kulturou. Přestože o něm neexistují téměř žádné písemné záznamy, opírá se jeho legenda o četná ústní vyprávění, předávaná mezi keltskými kmeny údajně už dva tisíce let. Podle nich by se měl tento krvežíznivý tvor podobat vydře, psovi a snad i rybě.

Rok 1684 – Přicházejí první zprávy o skutečném pozorování dobhar-chú.

22. 9. 1722 – Po útoku kryptida u jezera Glenade Lough v hrabství Leitrim zahynula jistá Grace McGloighlinová (za svobodna Connollyová). Její manžel Terrence následně tvora zabil, avšak záhy nato čelil útoku druhého dobhar-chú, přivolaného předsmrtným vysokým hvízdáním svého druhu. Rozzuřené zvíře Terrence pronásledovalo až ke mu místní kovář pomohl bestii udolat.

kamenné pevnosti Cashelgarron, kde

POZNÁMKA 1):

Hrob Grace McGloighlinové (Connollyové) skutečně existuje. Nachází se na hřbitově Conwall u vesnice Kinlough, kde je na jejím náhrobním kameni vytesáno vyobrazení jejího vraha dobhar-chú. Většina písemných detailů je však již bohužel nečitelná.

Rok 1896 – Ve vydání časopisu The Journal of Royal Society of Antiquaries of Ireland popsala slečna Walkingtonová agresivního kryptida jako napůl vlčáka a napůl rybu.

Rok 2003 – Irský umělec Sean Corcoran (nar. 8. 7. 1969) a jeho manželka pozorovali tajemného tvora ve vodách jezera Fahy Lough v hrabství Galway. Popsali ho jako obrovské, vydře podobné zvíře plavající ve vodě velkou rychlostí.

POPIS:

- Délka dobhar-chú je odhadována na 2 až 3 metry.
- Žije údajně v jezerech, hlubokých řekách nebo dokonce i v moři.
- Je schopen se přemísťovat na velké vzdálenosti ve vodě i na souši.
- Je proslulý svou rychlostí a agresivitou → Útočí vždy ze zálohy.
- Obvykle se má vyskytovat v páru → Pokud je jeden z dvojice zabit, pronásleduje jeho druh útočníka, dokud ho neusmrtí.

POZNÁMKA 2):

Aktuální článek o dobhar-chú vyšel nedávno například v časopise Enigma č. 2/2024 na stranách 12 – 14.

